

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАШТВА

ул. Ресавска бр. 42
11000 Београд

А бр. 1216/24
29.10.2024. године
Београд

Саопштење за јавност Високог савета тужилаштва

Поводом навода у информативним медијима који су током 28. октобра 2024. године објављени на основу изјаве главног јавног тужиоца у Вишем јавном тужилаштву у Београду Ненада Стефановића у форми реаговања на став председника Високог савета тужилаштва, јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Бранка Стаменковића, у вези става изнетог у поступку пред Уставним судом поводом жалби на одлуке Савета о избору јавних тужилаца, на основу чланова 94 и 96 Закона о јавном информисању и медијима ("Сл. гласник РС", бр. 92/2023), сматрамо да је ради истинитог обавештавања јавности потребно објавити следећи одговор:

Високи савет тужилаштва Републике Србије је сходно Уставом и законом прописаним нормама самостални колективни орган који обезбеђује и јемчи самосталност јавног тужилаштва, и у коме се одлуке доносе већином гласова, од којих су посебно битне одлуке о избору јавних тужилаца и главних јавних тужилаца. Председник Савета у оквиру својих овлашћења не поседује и та да може доносити самосталне одлуке о избору носилаца јавнотужилачке функције, нити да може самостално израђивати и доносити образложења тих одлука, како се то наведеним обраћањем импутира.

Напротив, Високи савет тужилаштва је већином гласова на седници одржаној у јануару месецу 2024. године донео одлуке о избору јавних тужилаца у више Виших јавних тужилаштава у Републици Србији, од којих су од посебног значаја били избори за јавна тужилаштва у оквиру којих административно или организационо постоје Посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал и Посебна одељења за сузбијање корупције, а ради хитне попуне овог тужилаштва и одељења поводом отклањања могућности застоја у раду које је било могуће на основу примене новог Закона о јавном тужилаштву и укидања могућности упућивања јавних тужилаца из основних у виша.

Високи савет тужилаштва је у овом случају приликом доношења одлука о избору имао у виду потребу да се изабере кандидати који су поседовали посебно истакнута знања и вештине из области високотехнолошког криминала и сузбијања корупције, а ради избора најбољих, најобученијих и најспособнијих кандидата који би могли да на високо-квалитетан начин испуњавају своју јавнотужилачку функцију и заштиту друштва у овим сложеним областима криминалитета, од којих се посебно истиче високотехнолошки, и то због потребе суштинског познавања информационо-комуникационих технологија.

Дакле, Високи савет тужилаштва је на седници донео одлуку да подржи, по његовом већинском мишљењу, најбоље кандидате за сложене високо-специјализоване јавнотужилачке послове и тиме допринесе јачању заштите наше државе и њеног друштва, а након спроведног поступка избора и прикупљања података ради доношења најбољих могућих изборних одлука.

Незадовољни кандидати који нису изабрани су, сходно закону, уложили жалбе Уставном суду Србије у односу на више изборних одлука Савета, између осталих и на избор седам јавнотужилачких помоћника, од којих су три била изабрана због посебних знања и вештина у области високотехнолошког криминала, док су четири била изабрана због знања и вештина у вези борбе против корупције. Уставни суд Србије је након дуготрајног поступка одлучио да само у случају јавнотужилачких помоћника усвоји жалбе жалилаца и стави одлуке о избору ван правне снаге.

Високи савет тужилаштва је у одговору на жалбе као и током усмене јавне расправе пред Уставним судом путем својих представника још једном образложио разлоге због којих је на основу својих уставних овлашћења изабрао наведене кандидате, посебно наглашавајући да су управо разлози потребе ангажовања високо-оспособљених младих стручњака у области високотехнолошког криминала били одлучујући за доношење овакве одлуке која је имала за циљ добробит нашег друштва и државе. Нажалост, Уставни суд је био другачијег мишљења и донео наведену негативну одлуку.

Нејасно је из којих разлога стручне и правне природе било ко, укључујући и главног јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, осим личних разлога незадовољних кандидата који нису изабрани, може имати било шта против овакве намере, које противљење он формално или неформално до сада никада није изразио. Посебно је нејасно из којих разлога се незадовољство износи јавно тек након више од девет месеци од доношења ових одлука, а да при томе није на институционални и стручни начин покушао да своје ставове саопшти Савету.

Такође, непрецизни и нетачни су наводи да су председник Високог савета тужилаштва и сам Савет задрли у хијерархијска овлашћења главног јавног тужиоца у Вишем јавном тужилаштву у Београду, те нарушили његову хијерархијску организацију. Наиме, кључни аргумент који се у обраћању спомиње и који је наведен на страни 18 образложења Одлуке Уставног суда, је, у ствари, наведен као један од мноштва аргумената у прилог одлуке о избору Савета, а који је требало да боље појасни суду начин функционисања Посебног јавног тужилаштва за високотехнолошки криминал.

Наиме, чланом 6 Закона о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала је јасно прописано да Посебни јавни тужилац за високотехнолошки криминал има права и дужности као главни јавни тужилац. Том одредбом посебног закона који има примат у односу на општи Закон о јавном тужилаштву, Посебни

јавни тужилац и главни јавни тужилац јесу изједначени. Тиме, у надлежности Посебног јавног тужиоца за ВТК јесу и сва овлашћења која има и главни јавни тужилац, а која укључују и доношење Плана и програма рада јавног тужилаштва, у овом случају Посебног јавног тужилаштва за ВТК.

Такође, члановима 4 и 5 овог закона су даље прописане организационо-технике одредбе о раду овог специфичног и посебног јавнотужилачког органа где је чињеница да са административног аспекта ресурси који морају истом бити на располагању потичу из Вишег јавног тужилаштва у Београду. Међутим, чланом 5 је јасно прописано да радом Посебног јавног тужилаштва руководи посебни јавни тужилац кога поставља Врховни јавни тужилац, чиме је руковођење и постављање Посебног јавног тужиоца законом стављено ван овлашћења главног јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду.

Дакле, на основу закона Посебно јавно тужилаштво за ВТК није само одељење у Вишем јавном тужилаштву у Београду.

Овде треба нагласити и чињеницу да је Посебно јавно тужилаштво за високотехнолошки криминал једино јавно тужилаштво у Републици Србији које више од 14 година има константно највеће повећање прилива предмета које се креће између 15 и 45% нових предмета годишње, и који је само у 2023. години износио 6.456, док остала јавна тужилаштва имају раст или пад који се изражава у неколико процентних поена. При томе треба имати у виду и посебну информационо-технолошку сложеност ове материје која се значајно разликује од редовне надлежности. Ипак, јавни тужиоци и тужилачки помоћници ВТК који су током свих ових година били малобројни и радили у условима који су били недовољни, су ипак успешно поступали у овим предметима, за шта су добили домаћа и међународна признања и похвале за њихов рад.

Акционим планом за приступање Европској Унији у оквиру Поглавља 24 посебно је истакнут значај рада, подршке и унапређења свих услова за поступање посебних органа за високотехнолошки криминал, укључујући и Посебног тужилаштва за ВТК. Из података који су на располагању Савету у вези ове посебне области криминалитета произилази јасан закључак да оквири у којима садашњи органи поступају више нису довољни и да мора доћи до њиховог значајног побољшања. Ту потребу је препознала и Европска Унија која у континуитету подржава даљи развој и рад ових органа, те исти заузимају посебно место у програмирању пред-приступног фонда ЕУ ИПА 2025. Такође, чињеница је да се дела сложеног високотехнолошког криминала све више врше како у нашој земљи тако и у иностранству.

Из наведеног произилази јасан закључак да је Посебно јавно тужилаштво за ВТК потребно законски и на сваки други начин подржати и ојачати, посебно путем доношења новог закона којим ће исто постати потпуно јавно тужилаштво посебне надлежности, уместо ученог забрињавајућег става да исто треба свести на ниво одељења у Вишем јавном тужилаштву у Београду.

Председник Високог савета тужилаштва

